

14 september 2025

Mordechai redt de koning

Ester 2:19-23

Thema: Trouw aan de koning

Doel

De kinderen leren dat je gehoorzaam moet doen wat God van je vraagt

Toelichting

Ester zal het als koningin niet makkelijk hebben gehad; een totaal ander leven waarin ze moet doen wat de Perzische koning zegt. En omdat ze van oom Mordechai niet mag vertellen dat zij uit het joodse volk komt. Ze doet dat gehoorzaam. Mordechai werkt voor de koning. Hij ontdekt dat er een aanslag op Ahasveros wordt beraamd door twee van zijn lijfwachten. Hij zorgt via Ester dat de koning het plan te horen krijgt. Mordechai doet wat hij moet doen als trouwe dienaar. Zo is hij ook gehoorzaam aan wat God van mensen verwacht: iedereen liefhebben en helpen.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Mordechai redt de koning

Richtlijnen: Een kort, maar spannend verhaal. Ook voor de jongste kinderen goed te begrijpen.

Mordechai hoort van het plan om koning Ahasveros te doden. Hij vraagt Ester het aan de koning te vertellen, want dit mag niet gebeuren. De koning verijdelt het plan, maar denkt er niet aan Mordechai te bedanken en iets te geven. Dat is niet aardig! Hij schrijft wat er gebeurd is alleen op in zijn koninklijke dagboek.

Maar God is blij en dankbaar voor wat Mordechai deed. Hij vergeet de goede dingen die jij doet nooit.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Trouw aan de koning

Richtlijnen: Vraag de kinderen of je vriendelijk moet zijn voor iedereen of alleen voor de mensen die ook vriendelijk zijn voor jou. Je helpt natuurlijk liever een vriend dan iemand die vaak vervelend naar jou doet. Maar goed doen doe je vanuit jezelf, omdat jij gelooft dat je iedereen het beste gunt, niet omdat die ander jou beloont.

Mordechai is trouw aan de koning, ook al leeft hij voor zijn macht en zijn geld. Mordechai doet zijn werk zo goed mogelijk. Dat verwacht de HEER van hem. Als hij ontdekt dat er een aanslag op Ahasveros zal worden gepleegd, aarzelt hij niet. Hij vraagt Ester om de koning te waarschuwen. Mordechai weet dat God van hem als gelovige Jood verwachten dat hij iedereen, ook de Perzische koning, beschermt en in ere houdt.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Het goede doen voor jouw Koning

Richtlijnen: Bespreek met de jongeren waarom christenen proberen het goed te doen? Is dat, omdat ze daarvoor worden beloond? Nee, want dat gebeurt lang niet altijd. Kijk maar naar de reactie van Ahasveros op het ingrijpen van Mordechai. Hij noteert het en vergeet het verder. Zijn leven kan rustig doorgaan. Kijk maar Haman, die zichzelf op een voetstuk plaatst en alles doet om zijn positie veilig te stellen. En wie hem daarbij hindert, gaat eraan. Die kwade machten zijn vaak machtig en sterk.

De beste motivatie om te doen wat goed is, is dat God, dat Jezus jouw Koning is. Hij bepaalt jouw leven; je wilt zijn liefde en trouw zichtbaar maken in alles dat jij zegt en doet. En Hij zal dat niet vergeten, maar zegenen. Dat betekent: het gebruikt het om het goede te laten winnen, ook al merk je daar nog niets van.

Extra Bijbelgedeelte: Romeinen 12:17-21

(Laat het beoordelen van iemand maar over aan God. Doe voor alle mensen het goede. Geef zelfs je vijand eten en drinken. Wie weet zal hij ook goed zijn/worden voor jou.)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte

Na het lange gedeelte van vorige week – bijna twee hoofdstukken met veel details –, ligt er nu een opvallend korte perikoop voor ons. De inhoud is er niet minder belangrijk om. Later zal blijken dat wat in deze verzen wordt beschreven, een kantelmoment blijkt te zijn in de geschiedenis die in dit bijbelboek wordt verhaald.

Vers 19 vertelt dat Mordechai bij het paleis van de koning zit. In vers 11 wandelde hij nog rond in de buurt van het vrouwenverblijf, bezorgd over hoe het zijn nichtje Ester zou vergaan. Die bezorgdheid is begrijpelijk, zeker als er nieuwe jonge meisjes bij het paleis worden afgeleverd (vers 19a). Had koning Ahasveros niet net Ester tot zijn koningin uitverkoren? Moeten er al zo snel weer nieuwe pleziertjes volgen? De Koningspoort is een strategische plek voor Mordechais doel. Het is bij uitstek de plaats waar de nieuwtjes uit het paleis rondzingen. Hoe belangrijk deze plek voor zowel Mordechai als de voortgang van het verhaal is, blijkt uit de herhaling in vers 21. Dat hij er dikwijls was te vinden, kunnen we opmaken uit 5:13 (Hamas stoort zich er mateloos aan) en 6:10 (zelfs de koning weet ervan).

Voordat het verhaal met een nieuwe wending wordt voortgezet, wordt in vers 20 eerst nog herhaald wat in vers 10 al was benadrukt: Ester verhuult haar Joodse afkomst en laat niets merken over haar familie en volk. Daarmee doet ze wat Mordechai haar eerder op het hart had gedrukt (vers 10b).

Terwijl Mordechai uit oprechte bezorgdheid voor zijn pleegdochter voor luistervink speelt, vangt hij op dat twee eunuchen, Bigtan en Teres, een moordcomplot tegen de koning beramen (vers 21). Er staat bij dat ze de koning 'uit verbittering' willen ombrengen. Wat was de reden van de wrok van deze bedienden? Als eunuch ('gesnedene'; een gecasteerde man) was hen al op jonge leeftijd een wezenlijk deel van hun mens-zijn ontnomen. Zo konden zij, zonder een bedreiging te vormen voor de zuiverheid van de koninklijke harem, in de binnenste kringen van het hof van de koning verkeren en daar hun dienstwerk verrichten. Speelt een misschien wel jarenlang gevoel van gemis, onvrede en onvervuld verlangen hier op? Misschien zoeken we er dan te veel achter. Een conflict met de chef, een flinke ruzie op de werkvloer, een promotie die aan hen voorbijging..., het zou allemaal kunnen.

Mordechai brengt koningin Ester van het snode plan op de hoogte, waarop zij het namens Mordechai aan de koning vertelt (vers 22). Je vraagt je af hoe dit zo makkelijk kon. In vers 14 lazen we al dat iemand niet zomaar naar de koning kon toegaan. Ook later in het bijbelboek zal dit een belangrijk punt worden. Wie zich ongeroepen op audiëntie bij de koning begeeft, riskeert de doodstraf (4:11, 16). Was de koning toevallig net in de buurt? Of geeft Ester het via een hoge ambtenaar aan de koning door? Het staat er niet bij. We moeten het dus laten bij wat de tekst ons eenvoudig laat weten. Ester gehoorzaamt ook hier haar pleegvader Mordechai nauwgezet en brieft de verontrustende boodschap door aan de koning.

In vers 23 lezen we dat de koning deze boodschap direct serieus nam. Zoals het 'goed bestuur' betaamt, wordt de zaak onderzocht. Nadat de beschuldiging gegrond is gebleken, worden beide aanslagplegers gestraft op de lugubere wijze die toentertijd gewoon was. De zinsnede 'aan de paal gehangen' klinkt nog relatief verzachtend voor deze wrede uitvoering van de doodstraf. Belangrijk is ook het slot van dit vers. In aanwezigheid van de koning wordt deze gebeurtenis opgeschreven in de kronieken. De koning heeft dus een 'dagboek'. Niet enkel voor zijn eigen behoeften, maar ook en vooral om de belangrijke lotgevallen tijdens zijn koningschap voor volgende generaties te bewaren. Het voorkomt echter niet dat de koning het reddende ingrijpen van Mordechai al snel vergeet. Ook een passende beloning voor de tipgever blijft uit. Pas later, bij het voorlezen van de kronieken bij het slapengaan, komt deze kwestie weer naar boven (6:1 e.v.). Met een beslissende betekenis voor het verdere verhaal van dit bijbelboek!

Vers voor vers

- Vs. 19 '.... deed Mordechai dienst ...': Deze vertaling van de NBV (2004 en 2021) leunt onder meer op de Griekse vertaling van het boek Ester, die Mordechai laat 'werken' (vgl. de Bijbel in Gewone Taal) in de poort. Beter lijkt mij toch de klassieke vertaling (SV, HSV, NBG '51) laat 'zitten' bij of in de poort (zie ook hieronder). Dit niet alleen meer recht aan het gebruikte Hebreeuwse werkwoord, maar ook aan Mordechais motief: op de hoogte blijven van het relevante nieuws uit het paleis.
- Vs. 19 '... in de Koningspoort ...': We hebben hier niet te maken met een simpele boog in een stadsmuur, waar je onderdoor loopt om binnen te komen. In veel oude steden, zeker ook in het oude Oosten, was een poort een heel gebouw, compleet met binnen- en buitenruimten voor werk of ontmoeting. Compleet met zitplaatsen 'in' de poort. Daar had dus ook Mordechai zijn plek gevonden.
- Vs. 20 'Ester had nog steeds niet verteld uit welke familie of welk volk ze stamde...': Antisemitisme is een monster dat in elke tijd om de hoek gluiert en z'n kansen grijpt. Het noopt Ester tot het negeren en zelfs verbergen van haar eigen identiteit. En dat is geen jas die je even aan de kapstok hangt. Het is goed en belangrijk om dit aspect van

Jodenhaat te belichten, ook met het oog op de actualiteit in ons eigen land. Denk aan Joden in Amsterdam die niet zichtbaar-Joods over straat gaan, hun keppeltje verborgen houden, of niet eens meer naar Joodse samenkomsten durven. Alles uit angst dat de ontdekking van hun identiteit tot represailles leidt. Welke vreselijke uitwassen van vervolging uitroeiing hen dan kunnen treffen, maakt niet alleen het vervolg van het boek Ester, maar de geschiedenis van vele eeuwen op bittere wijze duidelijk.

Vs. 20 'ze gehoorzaamde Mordechai zoals voorheen ...': Esters gehoorzaamheid aan Mordechai is een belangrijk motief in dit bijbelboek. Het loopt samen op met de – zorgelijke of hoopvolle – perspectieven voor het Joodse volk. En hoewel de naam van God in dit bijbelboek niet wordt genoemd, kun je de functie van Mordechai vergelijken met die van een profeet, die als spreekbuis van God optreedt. Des te spannender wordt het als Ester in volgende hoofdstukken niet meer zo klakkeloos doet wat Mordechai haar opdraagt.

Vs. 23 'De beide mannen werden aan een paal gehangen'. De vertaling NBG 51 heeft: '... en die twee werden op een paal gespietst'. Dat klinkt heftiger dan de NBV en doet ook meer recht aan de werkelijkheid. Stel je een hoge paal met een scherpe punt voor, waarop de veroordeelde in de zachte buikdelen werd gespietst. Een verschrikkelijke marteldood dus, die uren kon duren. Met daarbij ook nog eens een publieke verachting door voorbijgangers, schande voor familie..., allemaal belangrijke zaken, zeker ook in de toenmalige cultuur.

Vraag

- Zonder iets te willen afdoen aan de rol van 'Ester', kun je je afvragen of het bijbelboek niet beter 'Mordechai' had kunnen heten. Wat denk jij?

Auteur: WMB

Liederen

Psalm 134

Lied 905

Gezang 429 LvdK

Wie durft het aan?

De Here zegent jou

'k Stel mijn vertrouwen

Wees niet bang

Ester wordt koningin

Onder, boven, voor en achter

Op Toonhoogte 561

Hemelhoog 61

Hemelhoog 338

Op Toonhoogte 556

Alles wordt nieuw 4: 9

Hemelhoog 360

Auteur: PZ

Mordechai redt de koning

Bijbelvertelling

Vandaag gaat Mordechai bij koningin Ester op bezoek. Mordechai is de oom van Ester, ze kennen elkaar al heel lang. Daar ziet Mordechai het paleis al. Het is heel groot en heel mooi, er zijn ook mooie tuinen. En om het paleis is een muur. Een muur met een poort. Daar, bij die poort zijn bankjes om op te zitten. Mordechai gaat zitten en wacht tot hij bij koningin Ester op bezoek mag komen. Mordechai zit op het bankje te wachten, er is verder niemand.

O ja, toch wel. Mordechai ziet twee mensen die hij kent. Ze zitten op een ander bankje en praten met elkaar. Het zijn Bigtan en Teres. 'Ik ben boos op hem', zegt Bigtan. Mordechai schrikt, op wie zou hij boos zijn? Bigtan praat verder: 'Ahasveros is geen goede koning. Hij zorgt niet goed voor ons.' Daar schrikt Mordechai nog meer van. Teres knikt: 'Ja, we moeten hem dood maken.' Dat vinden Bigtan en Teres een goed plan. 'Wanneer zullen we dat doen?', zegt Bigtan. Nu staan ze allebei op en lopen verder. Ze praten verder over hun plan. Mordechai kan ze niet meer horen.

Hij schrikt hier heel erg van. Wat een gemeen plan. De koning dood maken. De koning die getrouwd is met zijn nicht Ester. De koning is de koning. 'Dit mag niet gebeuren', denkt Mordechai. Bigtan en Teres lopen verder weg. Ze weten niet dat Mordechai alles heeft gehoord!

'Nu moet ik snel naar Ester' denkt Mordechai. 'Ik moet haar vertellen wat ik gehoord heb'. Mordechai loopt naar de poort. De wachter zegt: 'U mag naar binnen.' Snel loopt Mordechai de gangen van het paleis door. Hij zoekt Ester. Daar is ze al, in haar kamer.

'Ester, Ester, luister, ik heb iets heel naars gehoord', zegt oom Mordechai als hij binnenkomt. Mordechai gaat zitten en vertelt Ester wat hij gehoord heeft. Dat Bigtan en Teres een heel gemeen plan hebben. Ze willen de koning dood maken. Ze zeggen dat de koning niet goed voor de mensen zorgt. Dit plan mag niet doorgaan. 'De koning is in gevaar, Ester, jij moet het snel aan hem vertellen', zegt Mordechai. 'Ga maar vlug naar hem toe, Ester voordat het te laat is.'

Ester gaat doen wat Mordechai zegt. Ze gaat snel naar de kamer van Ahasveros de koning. 'Ahasveros', zegt Ester, 'ik heb iets vreselijks gehoord.' 'Wat heb je gehoord Ester?' zegt Ahasveros. Ester vertelt precies wat ze van Mordechai gehoord heeft. Een plan om de koning te doden. De koning wordt heel erg boos. Hij roept zijn wachters en zegt: 'Zoek uit of dit waar is. Of Bigtan en Teres een gemeen plan hebben om mij te doden.' Dat doen de wachters. Na een tijdje komen ze terug en vertellen aan de koning dat het waar is. Bigtan en Teres willen de koning dood maken. Dat mag niet gebeuren. Bigtan en Teres worden opgepakt en moeten naar de gevangenis. Gelukkig is het goed afgelopen. Dat komt omdat Mordechai het hoorde en aan Ester vertelde. Ester vertelde het aan de koning en zo kon het gemene plan niet doorgaan. Koning Ahasveros schrijft alles op in zijn dagboek. Hij vergeet dat Mordechai hem gered heeft. Maar God vergeet het niet.

Gebed

Trouwe God, U vergeet niet wat Mordechai deed voor de koning.

U vergeet ook niet de goede dingen die wij doen.

Dat weten wij en daar vertrouwen we op. U houdt van ons, altijd. Amen.

Auteur: IFF

Trouw aan de koning

Inleiding

Stel je eens voor: het is pauze en een paar kinderen praten met elkaar op het schoolplein. Ze zeggen gemene dingen over een jongetje uit jouw klas. Wat doe jij dan? En wat als je het jongetje niet zo aardig vindt? Misschien heeft hij je gisteren wel een duw gegeven. Maakt dat uit voor wat je doet?

Bijbelverhaal

Mordechai zit in de poort van het paleis. Hij zit heel stil en luistert goed: hij is aan het luistervinken...

Luistervinken bij het paleis? Waarom zou hij dat doen? Nou, zijn nichtje Ester is koningin, maar dat is gevaarlijk. Koning Ahasveros is de koning van de Perzen en Ester is Joods. Niet iedereen in Perzië vindt de Joden aardig, dus houdt Ester voor haar man geheim dat ze Joods is. En dus houdt haar oom Mordechai zo goed als hij kan een oogje in het zeil. Want wie weet wat de koning zal doen als hij hoort dat Ester Joods is? Misschien laat hij haar wel doden, ook al is ze zijn koningin.

Als er twee mannen bij de poort van het paleis blijven staan, spitst Mordechai zijn oren. Het zijn twee van de lijfwachten van de koning. Dat betekent dat ze de koning moeten beschermen tegen mensen die hem willen doden, dus zijn ze heel vaak bij hem in de buurt en horen ze alles dat de koning hoort.

Mordechai hoopt dat hij iets over Ester zal horen, maar als hij hoort wat de mannen zeggen, bonst zijn hart in zijn keel.

‘Wanneer denk je dat we de koning het best kunnen vermoorden?’, zegt de ene lijfwacht.

‘Tijdens het eten’, stelt de ander voor.

‘Nee, dan zijn er te veel mensen in de buurt die hem kunnen helpen.’

‘Misschien als hij slaapt? Dan is hij helemaal alleen.’

‘Ja, dat lijkt me wel wat.’

Mordechai slikt. Wat moet hij doen? denkt hij als de twee lijfwachten weer naar binnen lopen. Zonet was hij er nog bang voor dat de koning Ester zou laten vermoorden, maar nu weet hij dat het leven van de koning gevaar loopt. Koning Ahasveros is geen heel goede koning, dat is waar, denkt hij bij zichzelf. Maar niet ingrijpen als twee mensen van plan zijn iemand te vermoorden? Dat is zeker slecht.

Mordechai schrijft een brief aan zijn nicht Ester in het paleis. Zij vertelt het vervolgens aan de koning; en zo wordt de moordpoging verhinderd. De koning is misschien niet zo dankbaar als hij had moeten zijn: hij laat Mordechais naam opschrijven in een of ander boek en verder vergeet hij het voorval. Maar God weet wat Mordechai gedaan heeft en op een dag zal de koning, wanneer Mordechais leven in gevaar is, dit boek openslaan en zich herinneren wat Mordechai heeft gedaan. En zo zal het leven van Mordechai en dat van veel andere Joden gered worden.

Slot

Mordechai houdt niet van de Perzische koning, maar toch heeft hij hem beschermd.

Heb jij iemand wel eens iets aardigs zien doen voor iemand die diegene zelf niet aardig vindt?

Auteur: RvR

Het goede doen voor jouw koning

Laten we ons geheugen nog eens opfrissen. Wat is er de afgelopen weken gebeurd? Mordechai heeft het zien gebeuren, zijn nicht Ester is met de koning getrouwd. Een belangrijke reden zal later blijken: om de joden te redden. Wie weet nog meer over de afgelopen weken? Dit keer is het maar een kort stukje uit de Bijbel, Ester 2:19-23. Maar juist in een kort gedeelte kan er een heleboel gebeuren!

Mordechai, de oom van Ester, probeert het allemaal goed in de gaten te houden. Het is ook een hele uitdaging, het huwelijk van Ester met de koning. De koning mag niet weten dat zij Joods is, want dan is er een groot probleem! Ester is met de koning getrouwd maar komt uit het joodse volk dat wordt gehaat en gediscrimineerd. Het is goed dat zij er niet alleen voor staat! Wat weten jullie van Jodenvervolging? Van de hele geschiedenis van de Joden?

Mordechai hangt regelmatig om het paleis. Hij houdt zich op, op een strategische plaats. In onze tijd zouden we hem een soort 'paparazzo' noemen, iemand die erop uit is om steeds weer nieuws op te vangen. Maar hij doet het met de beste bedoelingen, voor zijn nicht, die eigenlijk zijn pleegdochter is. Hij zit in de koningspoort. Dit is niet zomaar een boog, maar een echte openbare ruimte, met zitplaatsen. Het is niet verwonderlijk dat er meer mensen zitten. Het is een echte ontmoetingsplek. Op een ontmoetingsplek kun je natuurlijk veel informatie ontvangen. Dan vangt Mordechai ook iets op, dat heel belangrijk is. Het is heel afschrikwekkend ook. Twee mannen, eunuchen, hun namen zijn Bigtan en Teres hebben een snoed plan. Het woord 'eunuch' betekent dat deze mannen onvruchtbaar zijn gemaakt. Ze kunnen geen kinderen meer krijgen. Feitelijk heb je dan geen toekomst meer. Zij hebben een plan gemaakt om de koning te vermoorden! Ze willen van hem af. Niet alleen deze mannen hebben het op de koning gemunt.

Mordechai vangt het op, een moordplan op de koning. Daarom licht hij Ester in, die het aan de koning doorgeeft. Dat lijkt veel gemakkelijker dan het is. In die tijd kan zelfs een eigen vrouw niet zomaar naar de koning gaan. Integendeel, daar moet je een heel plechtige afspraak voor maken! Toch kan Ester even toegang krijgen en geeft zij dit plan door. De namen van de mannen zijn bekend en ook waar ze zijn te vinden. Het is bijzonder dat het zo gaat. Zo krijgt de koning meer vertrouwen in zijn vrouw Ester en krijgt zij meer vrijheid. Duidelijk is het hoe de koning met vijanden afrekent. Hij laat Bigtan en Teres ter dood brengen, op de manier waarop het in die tijd gebeurt, aan een paal gespietst! Dat is een afschuwelijk vooruitzicht als dit met je gebeurt, de koning laat niet met zich spotten.

Door te doen wat in het belang van de koning is, wordt er

leven gered. Dit zal nog blijken in het verdere deel van dit boek.

In Nederland hebben we een koning. Hoewel we eigenlijk een democratische regering hebben, die we zelf hebben gekozen, hebben we ook een koning. Deze heeft niet veel te vertellen en te bepalen, toch wordt een dwang wel in de naam van de koning uitgevaardigd. Hij staat wel aan het hoofd, hij kan de maatschappij ook vertellen hoe deze moet handelen en leven.

Maar de grote Koning, de Here Jezus zelf, willen we daar niet alles voor doen? Iemand dienen, dat betekent dat je jezelf moet opofferen. Jezelf opzijzetten, doen wat de koning wil.

Wat betekent dat in ons dagelijks leven? Jezus heeft veel gezegd en opgedragen. Zoals het liefhebben van je vijanden. Maar ook het eten geven aan hongerigen en drinken aan dorstigen. Het geven van kleding aan mensen die tekortkomen. Alles komt neer op deze twee geboden: God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf. Ja, dat is inderdaad een hele opoffering.

Er is zoveel wat aanlokt, zoveel wat aantrekkelijk en interessant is. Maar toch is het allerbelangrijkste in het leven het dienen van de Here Jezus. Dat klinkt misschien ingewikkeld, maar eigenlijk is het best eenvoudig. Zoals opkomen voor een klasgenoot die gepest wordt. Of aardig zijn tegen iemand die vervelend tegen je heeft gedaan. Een boodschap doen voor een zieke buurvrouw of -man. Het hoeft helemaal niet ingewikkeld of hoogdravend te zijn. Misschien kun je zelf ook een voorbeeld bedenken. De verleiding is groot als iemand je een klap geeft, om er een terug te geven. Toch is het beter om je in te houden en proberen om met zo iemand te praten. Dat kan veel doen. Er zijn mensen die ruzie met elkaar hebben gehad, maar later dikke vrienden zijn geworden. Dat is het goede doen voor de koning. Doe je mee?

Auteur: EvD